

LBRIS

We know
books

L.M. Aria

O viață în genunchi

Editura Ink Story
Pucioasa, 2024

Nu plânge, Maică Românie,
Că am să mor neîmpărtaşit!
Un glonț pornit spre pieptul tău,
Cu pieptul meu eu l-am oprit...

Nu plânge, Maică Românie!
E rândul nostru să luptăm
Și din pământul ce ne arde
Nicio fărâmbă să nu dăm!

Nu plânge, Maică Românie!
Pentru dreptate noi pierim,
Copiii noștri, peste veacuri,
Onoare ne vor da, o știm!

Nu plânge, Maică Românie!
Adună tot ce-i bun sub soare,
Ne cheamă și pe noi la praznic,
Când România va fi Mare!¹

---

¹ *Vrem acasă*, versuri găsite în ranița unui soldat mort în toamna anului 1918. Text preluat din cartea *Fântâna Albă – Golgota Neamului*.

Capitolul 1

Satul și-a închis genele cufundate în întuneric. Porțile curților au fost ferecate, iar obloanele ferestrelor, trase. Nimeni nu mai privea pe strada încă dogoritoare de soarele retras al lunii lui cuptor. Câmpurile dormeau și ele, gâdilite din când în când de câte un șoarece în căutare de hrană.

Trecuse o zi productivă pentru mulți țărani, în care au putut strânge întreaga recoltă, adăpostind-o mai apoi în beciurile caselor, pentru iarna ce avea să vină.

În toată acea amorțeală îmbibată-n zăpușeală, Octavian stătea de unul singur, la masa mică din bucătărie, în umbra unei candelă, bătând cu degetele în lemn, tăcut și consecvent. Capul îi era plecat, iar ochii mici, concentrați asupra unui punct fix, al unei fărâme de pâine salvate de neglijența cârpei cu care fusese șters blatul. Ținea picioarele depărtate, iar coatele, pe bucata de lemn. Se gândea, cu o teamă de nedescris, la cele auzite. Gândurile parcă se ascundeau, iar cuvintele formau cu greu propoziții. Brusc, și-a ridicat capul, și-a lipit spatele de spătarul scaunului și a privit peretele, de parcă era gata să-l înfrunte, să-și exprime cauza, iar în gând i-a zis: *Sunt doar minciuni, nimic altceva!*

S-a ridicat de la masă și a pășit pe holul lipsit de lumină. Cunoștea drumul. Îl făcuse de sute de ori, nu avea cum să se piardă în cele câteva zeci de metri pătrați.

Avea două camere, una pentru el și soția lui, Olimpia, și cealaltă pentru fiica de șase ani, Lia, pe

numele de botez, Liana. Nu dețineau multe, dar nici nu se plâneau, se obișnuiseră să trăiască simplu, iar această simplitate le dădea în schimb timp pentru ei. Tot ce conta era ca Dumnezeu să-i vegheze, să-i ghideze, să le țină familia sănătoasă, iar bătrânețea să nu le fie o povară.

Olimpia avea să-i mai dăruiască un copil curând, în doar câteva luni, iar el, pe ascuns, se ruga să fie un băiat care să ajungă voinic și să-i ducă numele mai departe, pentru ca nepoții și strănepoții să-i pomenească, și așa, prin intermediul lor, să trăiască prin cuvintele și amintirile lor chiar și după moarte.

S-a așezat ușor pe pat, lăsându-și papucii găuriți de timpul care nu ierta pe nimeni și s-a strecurat sub pătură. Îndată ce și-a simțit corpul toropit de căldură, a scos picioarele afară, apoi a închis ochii. Însă oboseala nu-l lăsa să doarmă, gândurile îi alergau bezmetice, zăpușeala îl leșina, iar sunetul puternic al greierilor nu-i dădea pace.

S-a întors de pe o parte pe alta, până când și-a pironit privirea pe fereastră. Crengile copacilor se mișcau lent în fața marelui astru, fiind parcă puse acolo special pentru a-l hipnotiza pe el într-un somn profund, lipsit de grija zilei de mâine, de preocuparea momentelor ce au trecut și pe care el nu avea nicio putere să le schimbe.

Însă neliniștea lui era reală. Ceva avea să se întâmple.

Demonii așteptau cumiți la poartă.

Capitolul 2

Liana a fost prima care s-a trezit în acea dimineață. Se adăugase încă o primăvară la vârsta ei, a șaptea din multele care aveau să vină. A deschis șifonierul, alegându-și rochia ei favorită pe care o purta doar duminica, atunci când mergea la slujbă. Era albă, lungă până la genunchi, cu fluturi mici și multicolori ce zburau în jurul tivului, apoi și-a pieptănat părul, lăsându-l să-i curgă pe spate.

A intrat fericită, cu un zâmbet întins pe jumătate din chip, în camera părinților.

Tatăl, cu ochii roșii și umflați, s-a ridicat în șezut, deschizându-și brațele în fața ei, iar copila a alergat bucuroasă spre el, lăsându-se alintată. Atunci s-a trezit și femeia.

I-au spus cu voce suavă cuvinte frumoase, promisiuni pe care erau conștienți că nu le puteau îndeplini, rugăminți rostite cu lacrimi în ochi și urări pe care doar un părinte le poate rosti. O priveau cu mândrie, în extaz, cu o grijă incomensurabilă.

Octavian, sau Tavi, după cum îl strigau prietenii, s-a aplecat și a scos de sub pat o cutie lungă, împachetată cu atenție în ziar.

Astfel de desfătări erau rare, banii erau prea puțini – mâncarea le ajungea, însă cea mai mare parte provenea din recolta proprie, favorurile altor oameni ori munca la care mai era chemat cu ziua. Acele câteva ruble erau păstrate bine, într-un ciorap murdar, sub

salteaua găurită a patului.

Femeia îi luase cadoul într-o dimineață din gheana familiei la care lucra o dată pe săptămână ca servitoare. Păpușa era plină de praf, noroi și mizerie. Hainele-i erau rupte ori sfâșiate. Cum a văzut-o, a băgat-o repede la subsuoară, sub rochia lungă, ce o acoperea aproape în întregime. Nu s-a uitat nici în dreapta, nici în stânga și nici nu a cerut permisiunea stăpânilor. Știa că aceștia aveau să-i ceară prețul dublu din magazin pe ea, chiar și așa colbăită și folosită. Familia Richer era foarte bogată, poate cei mai înstăriți pe care-i cunoștea, însă erau și extrem de avari și nepoliticoși. Mai ales ea, doamna casei. Era acră, autoritară, se purta cu toți cei din afara sângelui ei de parcă ar fi fost niște gunoaie peste care avea dreptul să treacă oricând, ca pe niște „gândaci jegoși ce sunteți, voi și toți lepădații care vă seamănă”, așa cum îi spunea mereu Olimpiei.

Însă ea nu-i răspundea, doar lăsa privirea în pământ, încercând cu o disperare frustrantă să-și astupe urechile, să-și înghită cuvintele și să-și îndrepte atenția către gresia frecată chiar de mâinile ei cu atâta trudă și sudoare. Bani mulți nu primea de la ei, dar în altă parte nu dorea să se ducă. Câteodată, când doamna era cu spatele la ea, o privea cu ură, își imagina cum prin venele ei curgea fum, iar corpul îi ardea în iad. Apoi își bătea buzele cu degetele slabe și butucănoase la noduri, cu pielea aspră și firișoare smulse din care încă mai țâșneau picături mici de sânge.

Am sufletul otrăvit de negreală, femeia asta mă va trage după ea. Iartă-mă, Doamne, iartă-mi gândurile nedemne, iartă-ți sclava netrebnică!

Apoi își scutura capul de parcă voia să alunge demonul ce o prinsese de tâmple. Se așeza din nou în genunchi, înmuia cârpa în apă, apoi continua să frece

podelele. Deseori, copiii doamnei intrau de afară cu încălțăminte plină de noroi, trecând nestingheriți prin fața femeii, ba chiar stropind-o cu mizerie pe față. Mama lor îi îmbrățișa, le zâmbea acelor plozi needucați și înguști la minte, fără să le atragă atenția de a se curăța înainte de a intra ori de a respecta munca celui de jos.

Olimpia ofta, înghițea nodul din gât, se ridica și mergea afară să ia apă proaspătă. Își îndrepta ochii senini spre cer, cerându-i Celui de Sus să-i dea putere și forță în brațe și-n picioare ca să continue să ducă familiei acei amărâți de bani.

Iarna trecută fusese una grea. Frigul înghețase pământul, iar lemnele abia le ajunseseră. Nămeții fuseseră înalți, iar pe ferestre apăruseră o multitudine de mandale în gheață.

După ce a ieșit din curtea doamnei, a închis bine poarta și nu s-a uitat în spate de teamă că cineva din acea familie odioasă îi va surprinde chipul pe care curgeau râuri de vinovăție. Încerca totuși să se aline că descoperise păpușa în coșul de gunoi, acolo unde nimeni nu s-ar mai fi bucura de ea, însă imediat o voce din capul ei i-a șoptit: *Furtul tot furt e!* I-a cerut iertare Domnului, a doua oară într-o singură zi, și și-a continuat drumul.

Mergând spre locuința ei, a scos păpușa la lumină, admirând-o și tratând-o ca pe unul dintre acele obiecte însuflețite. *Fetei mele o să-i placă, se gândea. Trebuie doar să-i fac alt set de haine și să o curăț bine. Doar e ziua ei curând.*

În fața ei, câțiva evrei vorbeau tare și gesticulau frenetic. Unii fumau, alții învârteau foițele în mână și scuipau tutunul pe jos. Lângă ei, doi copii se alergau unul pe altul. Olimpia a traversat strada de teama lor, pentru că erau cunoscuți drept oameni mincinoși și răi,

căroră le plăcea bârfa și să nășcocească neadevăruri despre alții. Unii ziceau despre ei că urau adevărul grăit de gura altora. Când aceștia au observat-o, au tăcut dintr-odată, urmărind-o cu privirea ca de vultur. Femeia ținea strâns la piept păpușa furată. A mărit pasul și parcă a uitat să și respire. Când a intrat pe strada ei, a avut curajul să se uite peste umăr. Nu era fugărită și atunci a putut să audă cântecul greierilor, dar și inima ce-i bătea odată cu cea a păpușii jechoase.

De cum a intrat în curte, a încuiat poarta și s-a dus în dormitor, unde a adăpostit-o pe cel mai înalt ungher.

Capitolul 3

Copila a desfăcut voioasă ziarul, rupându-l în fâșii lungi, iar când a descoperit cadoul, ochii i s-au umezit imediat. Păpușa avea părul lung, prins în două codițe, iar privirea la fel de senină ca a mamei Olimpia. Rochița îi era nouă, galbenă și lungă până la genunchi, și niciun strop de murdărie nu-i atingea chipul din plastic ce-i zâmbea constant, fericită că se afla în mâini bune. Nu a avut cuvinte să le mulțumească, însă lacrimile ce i se uneau în bărbie spuneau totul, ba chiar mai multe decât ar fi putut vorbele.

– O voi numi Pușa, a spus într-un final, apoi s-a dus cu ea în grădină.

Era o zi de duminică splendidă. Soarele încălzea glia deja înfierbântată, razele lui străpungeau copacii încă pătați de flori albe ori roz. Câinele, stăpânul curții pe timp de noapte, se tolănea pe fărâma de ciment, încercând să găsească o bucată rece, care să-i străbată lațele netunse de două veri. Acestea i se înnodaseră pe întreg corpul, iar cele mai lungi, cu care mătura pământul, ieșeau din el aidoma unor cozi de veveriță năclăite de noroi.

Leagănul cu scaun de cauciuc, atârnat de cel mai bătrân copac, le balansa pe Lia și Pușa. Copila îi vorbea, îi spunea povești inventate chiar atunci, pe loc. Părinții au mai zăbovit câteva minute, bucurându-se de liniște și de compania celuilalt. Apoi s-au îmbrăcat, amândoi în haine închise la culoare, iar ea și-a acoperit părul cu

un batic pe care l-a strâns la spate.

- Copilă, e timpul să mergem!

- Pot să o iau și pe Pușa cu mine, te rog?

Întrebarea fetei i-a încărcat din nou conștiința cu furtul comis, și mai era și teama ca patronii să recunoască păpușa, dacă aveau să le iasă în cale.

- Mai bine o lași aici, acasă, nu e frumos să o iei la biserică, acolo mergem să ne rugăm.

Olimpia a ridicat încă o dată ochii spre cer, cerând îndurare. În ultimul timp comisese prea multe păcate și, cum o minciună se clădește pe alta, se întreba când va lua sfârșit totul.

Au ieșit din curte cu Lia supărată, întrucât voia să-și ia cadoul cu ea, să se laude cu el prietenelor, însă vanitatea ei a fost cumpătată de conștiința mamei.

Strada era plină de oameni, dar nu toți mergeau în același loc. Unii se întorceau de nicăieri, alții se duceau spre undeva ori stăteau pe loc în timp ce priveau pierduți asfaltul.

- Bărbate, se întâmplă ceva ce noi nu știm?

- Asta mă întrebam și eu. Poate aflăm ceva de la părinte, iar de nu, merg la crâsmă.

- Mai bine stai în banca ta, cine știe în ce te bagi.

În spatele lor mai erau două familii cu copiii lor. Tavi a încetinit ca să fie prins din urmă, lăsând fetele să meargă înainte și întâlnindu-se mai apoi chiar în poarta bisericii.

- Și? l-a întrebat Olimpia.

- Nu prea știe nici el.

Și-au făcut semnul crucii, apoi au trecut pragul cu dreptul. În micul hol au sărutat icoanele. Femeia se ruga în gând pentru bunăstarea familiei și îndepărtarea oricărui pericol din calea lor. Se ruga pentru binele tuturor celor pe care îi cunoștea ori nu, însă niciodată

nu-i cerea Celui de Sus bani, avere, lemne, mâncare.

Când ușa s-a deschis cu un scârțâit prelung, mai multe capete și-au întors privirea. Se spune că așa desparți credincioșii de necredincioși. Cei care se întorceau erau acolo doar ca să mai schimbe atmosfera ori pentru bârfe, pentru că în piață și biserică luau naștere cele mai noi.

Părintele Simion a început slujba, și doar câteva forfote ce se pierdeau ușor se mai auzeau din spate.

După ce a trecut prima oră, pe care Lia a îndurat-o cu greu, au plecat spre cimitir, iar fetița a luat-o la fugă printre mormintele celor înghețați de vreme, ale căror vorbă și mângâiere nu i-au mai ajuns din urmă, lăsate fiind acolo, în singurătatea lor, să zacă.

– Merg la bunici, a strigat ea.

Aceștia dormeau înveliți de plapuma caldă de argilă, sub un nuc falnic și bătrân. Florile erau tot timpul schimbate cu altele noi de pe câmp, în timp ce lacrimile de la fiecare întrevedere udau crucea strâns luată în brațe, iar cuvintele de dor le mai alinau lipsa celor doi bătrâni.

Spre seară, după ce copila a adormit, Tavi s-a așezat la masa din bucătărie; alături, soția lui spăla ultimele vase.

– Circulă niște zvonuri prin sat, dar nu știu dacă să le dau crezare.

– Cum că?

– Oprește-te puțin și vino aici lângă mine, i-a spus trăgând un scaun mai aproape.

Ea și-a șters mâinile de șorțul de la brâu și s-a așezat lângă el.

Chipul îi era brăzdat de îngrijorare, parcă și ridurile erau mai accentuate, buzele le ținea strânse, abia de se mai vedeau, iar palmele transpirate străluceau în flacăra